

jde o samozřejmou nesprávnost, měla tato dle § 419 a 430 c. ř. s. u soudu první stolice bezprostředně býti napravena, a proto, když se tak nestalo, opravu tuto rekursní soud soudu první stolice nařizuje. Nemění to ničeho na předpisu § 261 odstavec šestý c. ř. s., jehož podstatnou podmínkou je návrh žalující strany za přikázání rozepře soudu příslušnému a podle něhož je do takového usnesení stížnost vyloučena. Jelikož soud první stolice nepřípustnosti této dle § 528 odstavec první c. ř. s. nedbal, bylo jí vysloviti soudem rekursním.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu, by pomina použitý důvod odmítací, o rekursu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

K námitce věcné nepříslušnosti učinil žalobce návrh, »by pro případ, že by bylo o námitce nepříslušnosti rozhodnuto příznivě a p r á v o p l a t n ě, spisy byly postoupeny zemskému soudu k příslušnému řízení.« Tento návrh není s to, by posuzován byl dle § 261, odstavec šestý c. ř. s. a by vůbec přiznán mu byl jakýkoli procesuální význam. V návrhu tom žalobce, jakž ostatně vysvětluje i v dovolacím rekursu, jednak vyhražuje si právo rekursu proti soudnímu rozhodnutí, kdyby jím námitce věcné nepříslušnosti bylo vyhověno, jednak činí pro případ pravomoci tohoto usnesení návrh, by věc odkázána byla zemskému soudu v Praze. Tento návrh nevyhovuje předpisu § 261, odstavec šestý c. ř. s. Tímto zákonným ustanovením ponechává se žalobci na vůli, by buďto se zřeknutím se opravného prostředku proti soudnímu usnesení vyhovujícímu námitce nepříslušnosti, zajistil si návrhem na vydání odkazovacího usnesení výhody, jež mu zákon za této podmínky zaručuje, nebo by opravného prostředku se nevzdal, pokládaje vznesení žaloby u dovolaného soudu za správné, a tím zároveň pustil řečené výhody. Obě žalobce vyhraditi si není oprávněn. To plyne z obsahu § 261, odstavec šestý c. ř. s., dle něhož, vyjímajíc otázku útrat, není proti usnesení o nepříslušnosti opravný prostředek přípustný, takže žalobce, čině návrh dle řečeného ustanovení po samém zákonu onomu důsledku se podrobuje, a jest zřejmě vyjádřeno v motivech k čl. VI. č. 14 novely o úlevách soudů. Učinil-li tudíž žalobce návrh na vydání odkazovacího usnesení jen pro případ pravomoci usnesení, vyhovujícího námitce nepříslušnosti, nelze návrh ten posuzovati dle ustanovení § 261, odstavec šestý c. ř. s., proti rozhodnutí o námitce nepříslušnosti přísluší mu dle § 261 odstavec první c. ř. s. právo rekursu, kdežto eventuelní návrh na vydání odkazovacího usnesení musí, přiče se zásadě § 45 j. n., zůstatí nepovšimnut.

Čís. 795.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Odstavec třetí §u 19 zák. nedotýká se rekursního práva, jež přísluší stranám.

Rekursní soud nemusí vždy a za všech okolností přibrati k rozhodování o rekursu své vlastní znalce, zejména není toho třeba, poskytují-li

usnesení prvního soudu a posudek znalců v první stolici slyšených dostatečný a spolehlivý podklad pro přezkoumání přiměřenosti ceny.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1920, R I 1047/20.)

V řízení o požadovacím právu drobných pachtýřů stanovil soud první stolice přijímací cenu pozemků, pachtýři do vlastnictví přirůnutých, vyšetřiv cenu na místě samém za součinnosti znalců. Rekursní soud k rekursu vlastníka usnesení potvrdil. Důvody: Stížnost brojí toliko proti tomu, že přijímací cena stanovena byla příliš nízko a že neodpovídá poměrům předválečným. Než pomocné tabulky, na něž s poukazem k § 11 vládn. nař. ze dne 25. července 1920 čís. 424 sb. z. a n. stěžovatelka se odvolává, mají při nedostatku jiného spolehlivějšího měřítka býti jen částečnou pomůckou pro stanovení hodnoty k účelu vyměření dávky z majetku a dávky z přírůstku majetku. Pro vyšetření přijímací ceny stanovil však zákon o drobných pachtýřích v § 17 postup zvláštní a to, není-li dohody, vyšetření hodnoty pozemku na místě samém za přibrání znalce. Postup tento byl prvním soudem přesně zachován a cena stanovena byla při komisi na místě samém dvěma znalci po důkladném prohlédnutí pozemků co do jejich polohy a bonity za přítomnosti zástupce velkostatku, jemuž poskytnuta byla takto příležitost poukázati na všechny okolnosti, pro určení ceny směrodatné. Zákon o pachtýřích obsahuje ostatně v § 19 odstavec třetí ustanovení, že proti ceně stanovené na základě soudního odhadu, další námítky se nepřipouštějí.

Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil a nařídil rekursnímu soudu, by dle předpisů § 17, poslední odstavec požadovacího zákona za součinnosti znalců tam označených o rekursu vlastníka znovu rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že vedle § 19 odstavec třetí zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. se nepřipouštějí další námítky proti ceně stanovené na základě soudního odhadu, jelikož, jak správně se v dovolacím rekursu podotýká, tento zákonný předpis se vztahuje jen na osoby v § 19 odstavec první cit. zákona uvedené, k nimž ani vlastník, ani požadovatel pozemku nenáleží. Ani ve věci samé není usnesení rekursního soudu ospravedlněno. Podle posledního odstavce § 17 zákona ze dne 27. května 1919 čís. 318 sb. z. a n. rozhoduje sborový soud první stolice o rekursech do usnesení okresního soudu, jimiž se stanoví náhrada, za součinnosti znalců, jmenovaných pro jeho obvod ministrem zemědělství v dohodě s ministrem spravedlnosti. Tomu nelze ovšem rozuměti tak, že rekursní soud musil by vždy a za všech okolností přibrati k rozhodování o rekursu své vlastní znalce; takovýto postup přičil by se úmyslům zákona, jenž má na mysli řízení rychlé a s náklady co nejmenšími spojené. Nebude tudíž potřeba přivzetí znalců pro obvod rekursního soudu jmenovaných, poskytují-li usnesení prvního soudu a posudek znalců v první stolici slyšených dostatečný a spolehlivý podklad pro přezkoumání přiměřenosti stanovené náhrady (ceny přijímací), je-li zejména posudek znalců jasný, určitý a řádně odůvodněný. Než právě těchto předpokladů v daném případě tu není. Soud první stolice pouka-

zuje co do ceny přejímací prostě na posudek znalců, v tomto posudku pak nic jiného se neuvádí, než že znalci prohlédli si pozemky důkladně co do polohy a bonity a na to je ocenili penízem tamže udaným. Neuvádějí tedy konkrétních okolností, jmenovitě bonity a polohy pozemků se týkajících, ani jinak neodůvodňují výši náhrady za požadované pozemky. Takovýto posudek jest však nedostatečný a nepřezkoumatelný, neboť nelze z něho seznati, jakým způsobem znalci dospěli k odhadní ceně. Když tomu tak jest, neměl ovšem soud rekursní odchýliti se od předpisu zákona, nýbrž měl za součinnosti znalců pro jeho obvod jmenovaných rozhodnouti o rekursu vlastníkově. Pokud rekursní soud praví, že zástupce stěžovatelův měl příležitost poukázati na všechny okolnosti pro určení ceny směrodatné, dlužno poukázati k tomu, že z odhadního protokolu právě nevyplývá, že mu tato možnost vůbec byla poskytnuta, neboť protokol vůbec neobsahuje okolností, k nimž by byl zástupce stěžovatelův mohl činiti připomínky. Usnesení soudu rekursního příčí se tedy zřejmě zákonu, pročež bylo podle § 16 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. zák. k dovolacímu rekursu vlastníkovu zrušeno a usneseno se, jak výše uvedeno.

Čís. 796.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Při posuzování, zda zvýšení pachtovného jest bezdůvodné, nutno vzíti v úvahu též, oč stouply daně a přírážky.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1920, R I 1054/20.)

Soud první stolice zamítl požadovací nárok pachtýřův, přes jejich tvrzení, že jim pozemky byly odňaty r. 1916 proti jejich vůli k vůli docílení vyššího pachtovného. Rekursní soud požadovací nárok uznal, shledav splněny podmínky § 6 požad. zákona.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a uložil okresnímu soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Ve shodě se spisy bylo soudem první stolice zjištěno, že na podzim 1916 byly požadované dílce pozemků revidentem Ludvíkem S-em na další šestiletí do pachtu dávány, — že před počtím dražby oznámil revident S., že nejnižší podání za tyto dílce jest stanoveno vyšší (totiž než dosavadní pachtovné), a vyzval požadovatele Josefa M-a jako dosavadního pachtýře, zda jest ochoten, najmouti tyto dílce za zvýšené pachtovné, tento však namítal, že pachtovné jest vysoké, a proto přikročil revident ke dražbě, při které byly pozemky vydraženy Václavem N. za nejvyšší podání, které převyšovalo cenu vyvolací. Z toho, že tato cena vyvolací čili nejnižší podání stanoveny byly výše, než pachtovné do té doby placené, jde zřejmě na jevo úmysl vlastníkův, zjednati si vyšší pachtovné, a když teprve po odmítnutí požadovaného vyššího pachtovného dosavadními pachtýři, přikročeno bylo ke dražbě a při této pozemek jiným byl vydražen, rovná se tento postup ovšem odnětí pachtu proti vůli pachtý-